

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	12
CZĘŚĆ PIERWSZA	
U PODSTAW USTROJOWEGO PRZEWROTU	29
Rozdział pierwszy	
Przesłania przeszłości	31
1. Z doświadczeń i nauk II Rzeczypospolitej	31
2. Kultura polityczna i inteligencka	32
3. Kultura ludowa	36
4. Dwa oblicza kultury – narodowe i społeczne	37
5. Projekty społeczno-ekonomicznych reform rządu emigracyjnego i jego krajowych agend	41
Rozdział drugi	
Powojenne otwarcie – rząd, terytorium, ludność	48
1. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	48
2. Nowe granice państwa	55
3. Powroty i przesiedlenia ludności	63
Rozdział trzeci	
Podstawowe reformy społeczno-ekonomiczne	73
1. Reforma rolna. Parcelacja wielkiej własności ziemskiej	73
2. Przekształcenia stosunków w przemyśle i handlu	91
3. Początki przebudowy szkolnictwa	104
CZĘŚĆ DRUGA	
PRZEMIANY STRUKTUR, POŁOŻENIA I STYLU ŻYCIA	115
Rozdział czwarty	
Rolnicy i ludność wiejska	117
1. O współczynnikach względnej egalitaryzacji ludności rolniczej	117

2. Dochody, konsumpcja i warunki socjalne	148
3. Z przemian wiejskiego stylu życia	166
4. Miejsce i rola kobiety	172
5. Obyczaje i wartości	175

Rozdział piąty

Chłopi-robotnicy, robotnicy-chłopi, robotnicy-działkowicze	185
---	-----

1. Uwagi wstępne	185
2. Skala zjawiska	187
3. Zarobkowanie a gospodarstwo	192
4. Zarobkowanie a rodzina	196
5. Zarobkowanie a fabryka. Pozycja społeczna chłopów-robotników	202

Rozdział szósty

Ludność miast	209
----------------------	-----

1. Względność robotniczych awansów i degradacji	209
2. Relacje między podstawowymi grupami pracowniczymi	236
3. Styl życia ludzi świata pracy i kultury	272

CZĘŚĆ TRZECIA

EWOLUCJA POSTAW I ZACHOWAŃ	307
-----------------------------------	-----

Rozdział siódmy

Do Października '56	309
----------------------------	-----

1. Robotnicy. Między desperacją i nadzieją	309
2. Wieś w obliczu przemian pierwszych lat powojennych i kolektywizacji	332
3. Inteligencja wiejska	354
4. Hierarchia i świeccy działacze katoliccy	359
5. Inteligencja	373
6. Twórcy kultury – u źródeł „zniewolonego umysłu”	378

Rozdział ósmy

Od końca roku 1956 do grudnia 1970	421
---	-----

1. Robotnicy. Od akceptacji do buntu na tle zawiedzionych nadziei	421
2. Chłopi i chłopi-robotnicy w okresie polityki zorientowanej na „dobrego gospodarza”	433
3. Twórcy kultury. W obliczu rzeczywistości z przełomu lat pięćdziesiątych/sześćdziesiątych	445
4. Hierarchia i działacze katoliccy w obliczu doświadczeń popaździernikowego okresu	457

	Rozdział dziewiąty	
W ósmej i dziewiątej dekadzie		479
1. Robotnicy. Od niezadowolenia do masowego nieposłuszeństwa i kontestacji		479
2. Chłopi-„dobrzy gospodarze” i władza w okresie przełomu '89		499
3. Opozycja katolicka i przeciw systemowi władzy, i przeciw systemowi socjalistycznych wartości społecznych?		513
	CZĘŚĆ CZWARTA	
PRZEMIANY POWOJNNE A ETYCZNA I NARODOWA KONDYCJA SPOŁECZEŃSTWA		533
Ujęcie problemu		535
	Rozdział dziesiąty	
O stanie i wizerunku mniejszości narodowych		537
	Rozdział jedenasty	
Przeobrażenia struktur społecznych a rozległość i zwartość wspólnoty narodowej		557
1. Z historycznych przesłanek i wizji „unarodowienia ludu”		557
2. Pronarodowe mechanizmy i kierunki przeobrażeń społecznych		562
3. Chłopi i praca		564
4. Chłopi a urzędnicy i inteligencja wiejska		566
5. Chłopi i świat pozawiejski		567
	Rozdział dwunasty	
O kulturze i świadomości narodowej		571
1. Kierunki i środki upowszechniania kultury		571
2. Twórcy oraz treści literatury, filmu i teatru		578
	Rozdział trzynasty	
O relacjach religijności, moralności i postaw narodowych		592
1. O więzi religijnej i więzi narodowej		592
2. O związkach religijności, moralności i patriotyzmu		600
3. „Człowiek porządny” a człowiek wierzący („kościelny”) i niewierzący		611
4. Kościół i religijność a „patriotyzm narodu” i „patriotyzm państwa”		613
Konkluzje		617
	Rozdział czternasty	
O relacjach religijności, moralności i postaw narodowych		626
1. Rewolucja		636
2. Przewrót		637
3. Restauracja		640

Spis treści

Bibliografia	655
Indeks nazwisk	669
Wykaz tabel	678
Wykaz rysunków	681